

HANDLEIDING 'PARTICIPATIE VERLICHTING' BIJNA GEREED

OP DIT MOMENT WORDT DE LAATSTE HAND GELEGD AAN EEN PUBLICATIE OVER PARTICIPATIE, SPECIFIEK VOOR HET WERKVELD OPENBARE VERLICHTING. DERTIEN GEMEENTEN WERKEN MEE AAN DE TOTSTANDKOMING VAN DEZE PRAKTISCHE HANDLEIDING

FOTO: BEATRIJS OERLEMANS
TEKENING: NATALIE KUYPERS

De relatie tussen burger en overheid is aldoor in beweging. Dit is ook zichtbaar als het gaat om openbare verlichting. De mening van inwoners en weggebruikers wordt steeds belangrijker.

Dit stelt beheerders, beleidsmakers, projectleiders en uitvoerders voor nieuwe uitdagingen. Wanneer en op welke manier betrek je burgers en andere belanghebbenden bij je werk? En hoe reageer je op initiatieven vanuit burgers of ondernemers? Welke mogelijkheden zijn er? Hoe maak je er voor alle partijen een waardevol participatietraject van?

De gebruiker centraal

Participatie wordt steeds gangbaarder, ook in het werkveld openbare verlichting. Tegelijkertijd roept het nog regelmatig discussie en zelfs weerstand op. Sommige OVL-ers zien het als 'gedoe' of als iets wat veel tijd kost en weinig oplevert. Er zijn echter goede redenen om ermee aan de slag te gaan.

Bij openbare verlichting richten we ons al snel op technieken, lichtberekeningen, beheerkosten en normen. Maar uiteindelijk heeft al dat werk maar één doel: zorgen dat de openbare ruimte veilig en prettig is voor de gebruikers. Het gaat uiteindelijk om de mensen. Die staan centraal, daar doe je het voor.

Burgerparticipatie helpt om (gezamenlijk) goede keuzes te maken, afgestemd op de wensen en

behoefte van de gebruikers. En het vergroot de betrokkenheid van mensen bij hun omgeving.

Specifiek voor openbare verlichting

Het aantal publicaties over (burger)participatie is talrijk. Ook in het kader van de nieuwe Omgevingswet is er veel aandacht voor. Maar wat als je concreet aan de slag gaat met participatie bij openbare verlichting? Dan bieden algemene publicaties vaak net niet voldoende houvast.

Daaf de Kok en Beatrijs Oerlemans van Licht en Donker Advies speelden al jaren met het idee om een boekje te schrijven over participatie specifiek bij openbare verlichting. Begin 2019 riepen zij – met een mailing in hun eigen netwerk en een oproep via brancheorganisatie OVLNL – gemeenten op om mee te doen. Dertien gemeenten reagerden positief en het project ging van start.

Doelgroep

De handleiding is primair geschreven voor beheerders, beleidsmakers en communicatiemedewer-

TIE & OPENBARE ED

kers van overheden. Maar ook voor anderen, zoals raadsleden, (externe) uitvoerders en inwoners is het interessant en goed leesbaar.

Centraal staat participatie in de brede zin van het woord. Het gaat niet alleen om de betrokkenheid van individuele burgers. Ook belangenorganisaties spelen een grote rol en kunnen waardevolle input geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan wijkraden, ondernemersverenigingen, de fietsersbond, de ouderenbond en natuur- en milieuverenigingen. Een uitdagende klus

Het schrijven van de handleiding was een tijdrovende en vooral ook heel leuke klus. Het verzamelen van informatie is daarbij slechts een deel van het werk. 'De grootste uitdaging voor mij is om informatie toegankelijk te presenteren', vertelt auteur Beatrijs Oerlemans. 'Het is steeds weer zoeken naar evenwicht. Je wilt inhoud bieden, maar tegelijkertijd laagdrempelig zijn. Welke informatie biedt je en op welke manier? Dat creatieve proces is altijd weer spannend en uitdagend.'

Leeswijzer

Uiteindelijk is, in samenspraak met de deelnemende gemeenten, gekozen voor de volgende driedeling:

- Deel A – basisinformatie participatie

Dit is handig om te weten voordat je met participatie aan de slag gaat. Het helpt je om vooraf een goede afweging en de juiste keuzes te maken en om te reageren op initiatieven vanuit de samenleving.

Aan de orde komen zaken als doelgroepen, vormen van participatie, communicatiemiddelen en werkvormen, kader en verwachtingen.

- Deel B – praktijkvoorbeelden

Beschrijvingen van participatieprojecten. Het gaat daarbij om een kleurrijk palet wat betreft gebruikte participatievormen en communicatiemiddelen, onderwerpen, geografische spreiding en kleine, middelgrote en grote gemeenten

Inclusief praktische tips. Gebaseerd op ervaringen, opgedaan in de wereld van de openbare verlichting. Van je collega's leer je tenslotte vaak het

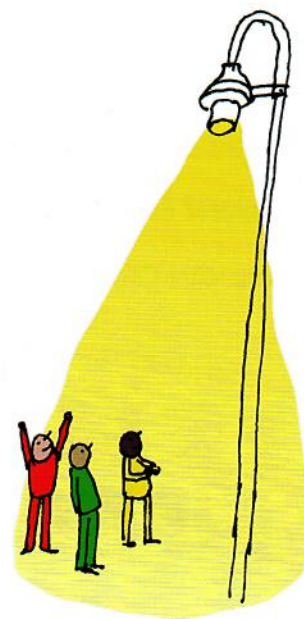
meest. Zij begrijpen het beste wat je tegenkomt in je werk.

- Deel C – instrumenten & extra info

Dit deel bevat onder andere een afwegingskader: is een participatieproject in dit geval van toegevoegde waarde? En welke vorm is daarbij het meest passend? Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen randvoorwaarden en impact.

Gratis beschikbaar

Dit najaar ziet de publicatie het levenslicht. Deze verschijnt zowel in gedrukte als digitale vorm. Doel van de deelnemende gemeenten en de auteurs is om kennis te bundelen en te delen. De digitale versie wordt daarom gratis beschikbaar gesteld.

Dit project is mogelijk gemaakt door de volgende gemeenten:

- Amsterdam
- Bloemendaal
- Dalfsen
- Den Helder
- Dronten
- Goeree-Overflakkee
- Halderberge
- Hellendoorn
- Het Hogeland
- Katwijk
- Utrecht
- Zoetermeer
- Zwolle

Voor meer informatie: www.lichtendonkeradvies.nl